

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Institutionen för pedagogik

4PP511 Specialpedagogik, sociala strukturer, grupper och kulturer, 5
högskolepoäng

Special education, social structures, groups and cultures, 5 credits

Huvudområde

Utbildningsvetenskap

Ämnesgrupp

Samhällskunskap

Nivå

Avancerad nivå

Fördjupning

A1N

Fastställande

Fastställd 2011-11-01.

Reviderad 2024-10-07. Ändring av institutionstillhörighet till Institutionen för pedagogik

Kursplanen gäller från och med vårtermin 2025.

Förkunskaper

För tillträde till kursen krävs att den studerande är antagen till speciallärarprogrammet eller specialpedagogprogrammet och med godkänt resultat har fullgjort merparten av tidigare kurser i programmet.

Mål

I denna kurs skall de studerande ges möjlighet att utveckla sin förmåga att förstå och möta människor med hänsyn tagen till deras livssituation och levnadsvillkor, samt deras sociala och kulturella bakgrund. Detta sker genom utveckling av kunskap, förståelse och perspektivering inom det specialpedagogiska kunskapsområdet, främst med avseende på strukturella, samhälleliga och kulturella faktorer, samt betydelsen av

grupper och grupptillhörigheter.

Efter genomgången kurs skall studenterna kunna:

- problematisera skolan som en organisation/institution i relation till kontinuitet och förvandling och de aktörer som verkar inom denna,
- beskriva barns/elevs och familjers olika livsvillkor, samt problematisera lärande och socialisation i ett livslångt perspektiv med hjälp av begrepp såsom identitet, språklig och psykologisk utveckling, genus/klass/etnicitet och kultur,
- förstå och kritiskt förhålla sig till samhällets syn på normalitet och avvikelse i ett historiskt perspektiv, och
- förstå och analysera grupper och gruppprocesser samt dess betydelse för kommunikation, samspel och bemötande.

Innehåll

Kursen fokuserar skolans aktörer. Barns och elevs livsvillkor behandlas och relateras till lärande möten och en skola för alla. Samspelet mellan barn/elever och lärare, men även övrig skolpersonal och föräldrar belyses, liksom hur deras sociala och kulturella bakgrunder kan påverka det lärande mötet. Såväl barnets/elevs som lärarens perspektiv behandlas. I kursen betonas individens utveckling som social varelse och betydelsen av meningsskapande i en pedagogisk praktik. Relationen skola-samhälle analyseras avseende reproduktionsmönster, där kategorier som klass, genus och etnicitet intar en central plats. Grupper och gruppprocesser behandlas liksom kommunikation och samspel.

Undervisningsformer

Kursen genomförs genom en kombination av distansstudier och schemalagd undervisning. Undervisningen tar sin utgångspunkt i såväl de studerandes yrkespraktik som i teori och styrdokument. Den schemalagda undervisningen kommer att utgöras av föreläsningar, seminarier och arbete i mindre grupper. Dessutom kommer de studerande att enskilt eller i mindre grupp arbeta med uppgifter bl.a. med stöd av IKT. Omfattningen av obligatoriska moment framgår av studieanvisningarna.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För att bli godkänd på kursen krävs att den studeranden muntligt och skriftligt fullgjort de uppgifter som ingår i kursen, aktivt medverkat i seminarier och gruppövningar under kursen visat ett förhållningssätt i överensstämmelse med gällande etiska regler och styrdokument.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs en kursvärdering. Resultat och analys av kursvärderingen ska återkopplas till de studenter som genomfört kursen och de studenter som deltar vid nästa kurstillfälle. Kursvärderingen genomförs anonymt. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Broadly, Donald (2007). *Den dolda läroplanen*: KRUT nr 127. 110 sidor.

Edling, Christofer & Liljeros, Fredrik (red.) (2016). *Ett delat samhälle: Intersektionalitet och social skiktning*. Malmö: Liber. (224 s) ISBN: 97891112821.

Einarsson, Jan (2009). *Språksociologi*. Lund: Studentlitteratur. Valda delar.

Elmeroth, Elisabeth (2008). *Etnisk maktordning i skola och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. (s 27-45), 19 sidor.

Persson, Anders (2012). *Ritualisering och sårbarhet: ansikte mot ansikt med Goffmans perspektiv på social interaktion*. Malmö: Liber. 448 sidor. ISBN: 9789147096114.

Helldin, Rolf (2007). *Klass, kultur och inkludering: En pedagogisk brännpunkt för framtidens specialpedagogiska forskning*. I: Pedagogisk forskning i Sverige, tema Specialpedagogik, Göteborgs universitet, Institutionen för pedagogik och didaktik, (<http://www.ped.gu.se/biorn/journal/pedfo/pdffiler/helldin.pdf>), 16 sidor.

Jenner, Håkan (2004). *Motivation och motivationsarbete i skola och behandling*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling/Liber distr.(s 15-36 och 65-86) 44 sidor.

Thornberg, Robert (2013). *Det sociala livet i skolan*. Socialpsykologi för lärare. Stockholm: Liber. Valda delar.

Referenslitteratur:

Goffman, Erwin (2014). *Stigma: den avvikandes roll och identitet*. Lund: Studentlitteratur. 169 sidor.

Connell, Raewyn (2009). *Om genus*. Göteborg: Bokförlaget Daidalos AB. Kompendium ca 230 sidor.

Skönlitterär bok enligt studieguiden ca 150-300 sidor.